

Sygn. akt III KZ 9/21

POSTANOWIENIE

Dnia 14 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **M. Z. K.**

w przedmiocie wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 14 września 2021 r.

zażalenia wnioskodawcy na zarządzenie zastępcy przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 15 stycznia 2021 roku, sygn. akt II AKo [...] o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania,

na podstawie art. 545 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.p.w.

p o s t a n o w i ł

zaskarżone zarządzenie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

M. Z. K. złożył wniosek o wznowienie postępowania sądowego zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w G. z dnia 27 listopada 2019 r., sygn. akt V Kz [...] utrzymującym w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w G. z dnia 20 sierpnia 2019 r., sygn. akt II W [...] umarzającym postępowanie w sprawie na podstawie art. 13 § 1 k.p.w., art. 62 § 2 k.p.w., art. 5 § 1 pkt 2 k.p.w. i art. 17 § 1 k.w.

Zarządzeniem z dnia 20 października 2020 r. przewodniczący II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w [...] wyznaczył M. Z. K. obrońcę z urzędu celem zbadania podstaw do wznowienia postępowania.

Obrońca – adw. A. B. złożyła w sprawie prawidłowo uargumentowaną opinię niestwierdzającą podstaw do wystąpienia z wnioskiem o wznowienie postępowania.

W związku z powyższym Sąd Apelacyjny w [...]. II Wydział Karny w dniu 9 listopada 2020 r. wezwał M. Z. K. do usunięcia braku formalnego o wznowienie postępowania w ciągu 7 dni poprzez sporządzenie wniosku i podpisanie przez adwokata lub radcę prawnego z wyboru pod rygorem odmowy przyjęcia wniosku. Pomimo odebrania wezwania przez M. Z. K. w dniu 13 listopada 2020 r., wyżej opisany brak formalny nie został uzupełniony. Tenże w dniu 16 listopada 2020 r. wniósł jedynie o wyznaczenie kolejnego obrońcy z urzędu do sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania.

Postanowieniem z dnia 10 grudnia 2020 r. Sąd Apelacyjny w [...] nie uwzględnił wniosku o wyznaczenie nowego obrońcy z urzędu oraz ponownie wezwał M. Z. K. usunięcia braku formalnego wniosku o wznowienie postępowania w ciągu 7 dni poprzez sporządzenie wniosku i podpisanie przez adwokata lub radcę prawnego z wyboru, pod rygorem odmowy przyjęcia wniosku. Wezwanie to zostało odebrane przez M. Z. K. w dniu 18 grudnia 2020 r. W odpowiedzi na to kolejne wezwanie M. Z. K. złożył pismo procesowe z dnia 28 grudnia 2020 r., w którym ponownie domagał się wyznaczenia obrońcy w celu sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania.

Ponieważ wyżej opisany brak formalny wniosku nie został uzupełniony w terminie, zarządzeniem zastępcy przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 15 stycznia 2021 r. odmówiono M. Z. K. przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania.

Zarządzenie to wyżej wymieniony zaskarżył w terminie wnosząc o uwzględnienie tego środka zaskarżenia.

Akta sprawy wraz przedmiotowym zażaleniem zostały przekazane do Sądu Najwyższego. Ze względu na stwierdzenie dopiero na tym etapie sprawy wątpliwości, odnoszących się do sfery zdrowia psychicznego M. Z. K., a wnioskodawca występował w sprawie bez obrońcy z wyboru, w postępowaniu zażaleniowym wyznaczono mu obrońcę z urzędu.

Obrońca – adw. P. K. wywiódł w imieniu skarżącego zażalenie zarzucając zaskarżonemu zarządzeniu obrazę przepisów postępowania, która miała istotny

wpływ na wynik sprawy a w szczególności naruszenie przepisu art. 120 § 2 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. polegające na jego błędnym zastosowaniu i zobowiązaniu wnioskodawcy do ustanowienia adwokata bądź radcy prawnego w celu sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania, podczas gdy istniały podstawy, by Sąd Apelacyjny z urzędu wyznaczył mu adwokata lub radcę prawnego w celu sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego zarządzenia poprzez jego uchylenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zaskarżone zarządzenie jest prawidłowe, wobec czego zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zasadnie odmówiono wnioskowi M. Z. K. o wyznaczenie kolejnego obrońcy z urzędu do sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania, gdy adwokat poprzednio w tym celu wyznaczony nie znalazł ku temu podstaw. Obrońca wyznaczony dla strony w oparciu 84 § 3 k.p.k. (stosowanym w postępowaniu w sprawach o wykroczenia odpowiednio, tj. z mocy odesłania z art. 24 § 2 k.p.w.) nie jest związany wolą strony, a zasadność wywiedzenia wniosku uzależniona jest od stwierdzenia przez samego obrońcę zaistnienia realnych podstaw procesowych podważających zasadność prawomocnego orzeczenia w stopniu nakazującym wznowienie postępowania. W realiach rozpoznawanej sprawy nie stwierdzono, by wyznaczony do zbadania podstawo wznowienia obrońca nienależycie wykonał swe obowiązki, za czym przemawia treść i argumentacja zaprezentowana w złożonej do akt sprawy opinii.

Na szczególnym etapie postępowania, jaki stanowi postępowanie zmierzające do wniesienia wniosku o wznowienie prawomocnie zakończonego postępowania, prawo do obrony zagwarantowane jest już przez sam fakt ustanowienia wnioskodawcy adwokata z urzędu. Niezgodność stanowiska przedstawionego przez wyznaczonego obrońcę z urzędu z oczekiwaniami bądź poglądami wnioskodawcy nie może być podstawą wyznaczenia kolejnych obrońców, aż do uzyskania przez stronę oczekiwanego przez niego efektu. Brak jest w unormowaniach kodeksu postępowania karnego także normy upoważniającej sąd do nakazania obrońcy z urzędu sporządzenia takiego wniosku (zob. także

postanowienia SN: z 27.10.2000 r., III KO 12/00; z 25.10.2007 r., III KZ 93/07, Biul. PK 2008/1, poz. 1.2.19; z 20.11.2008r., II KZ 60/08; z 12.12.2008 r., IV KZ 82/08, OSNKW 2009/3, poz. 22; z 29.05.2009 r., IV KZ 31/09; z 18.03.2010 r., III KZ 21/10, OSNwSK 2010/1, poz. 595; z 27.04.2011 r., III KZ 20/11; z 18.02.2014 r., IV KZ 10/14; z 26.09.2012 r., II KZ 35/12; z 30.11.2015 r., V KZ 50/15; z 31.03.2016 r., III KZ 14/16).

Okoliczność taka nie blokuje wnioskodawcy możliwości wystąpienia z kolejnym wnioskiem o wznowienie postępowania sądowego, jednak wniosek taki powinien spełniać wszystkie wymogi formalne, z których na pierwszy plan wysuwa się obowiązek dochowania tzw. „przymusu adwokacko-radcowskiego” (art. 545 § 2 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.p.w.), a więc sporządzenia i podpisania wniosku przez adwokata lub radcę prawnego ustanowionego we własnym zakresie. Spełnienie tego i pozostałych wymogów formalnych ciąży na wnioskodawcy, a ustawodawca nie przewidział w tym zakresie żadnych odstępstw. Skoro złożenie wniosku o wznowienie postępowania nie jest ograniczone żadnym terminem, strona może zgromadzić środki finansowe na ustanowienie sobie obrońcy z wyboru w celu ewentualnego złożenia takiego wniosku w przyszłości.

W realiach rozpoznawanej sprawy nie ulega wątpliwości, że wnioskodawca – wezwany do uzupełnienia wyżej opisanego braku formalnego – nie wywiązał się z tej powinności w terminie, co musiało skutkować odmową przyjęcia wniosku (art. 120 § 2 k.p.k. w zw. z art. 38 § 1 k.p.w.).

Tylko na marginesie, w odniesieniu do wywodów samego wnioskodawcy wskazać należało, że w tzw. „postępowaniu okołowznawieniowym”, odnoszącym się do badania formalnych warunków wniesionego nadzwyczajnego środka zaskarżenia, brak jest jakichkolwiek podstaw do czynienia rozważań w odniesieniu do merytorycznej zasadności samego orzeczenia, którego wniosek dotyczy. Podstawę taką daje dopiero ocena, iż wniesiony wniosek o wznowienie, jako spełniający określone prawem wymogi, podlega rozpoznaniu.

Kierując się powyższym, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.